

Konkurentsiseaduse 2021. a muudatustest (alates 1.07.2021)

Alates 1.07.2021 kehtivad konkurentsiseaduse muudatused, mis muudavad seaduse paragrahvi 42. Konkurentsiseaduse 6. peatüki muutmise peamine eesmärk on **sätendada riigisisene selge õiguslik alus ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmiseks olukorras, kus Euroopa Komisjon ega Euroopa Liidu Kohus ei ole sellist otsust teinud**. Muudatuse tulemusel tagatakse riigiabi andjatele ja riigiabi saajatele vajalik õigusselgus ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõude kohustusega seonduvalt. Nimetatud muudatustega lisati konkurentsiseaduse §-i 42 lõiked 4-11. Samuti reguleeritakse muudatustega tagasinõudmise menetluse tähtaegu (sealhulgas aegumistähtaegu) ning tagasimaksmisele kuuluva intressi arvestamise aluseid.

Kuni Euroopa Kohtu *Eesti Pagari* lahendini asjas C-349/17 ei olnud selge, kas abi tagasinõudmine vastava Euroopa Komisjoni otsuse puudumisel on liikmesriigi asutuse õigus või kohustus. Nimetatud lahendis andis kohus aga selged juhised, et iga ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi tuvastamisel peab liikmesriigi abi andja ebaseadusliku riigiabi tagasi nõudma. Konkurentsiseaduse muudatused sisaldavadki peamiselt riigiabi tagasinõude regulatsiooni tingimusi. Eesmärgiks on kehtestada ühtsed reeglid kõigile riigiabi tagasinõude juhtumitele sõltumata abi andmise valdkonnast.

Konkurentsiseaduse muutmise teha ebaseadusliku riigiabi ja väärkasutatud riigiabi tagasinõude regulatsiooni ühetaolise kohaldamise eesmärgil muudatused ka kalandusturu korraldamise seaduses, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduses ning perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduses. Edasiselt rakendatakse ebaseadusliku riigiabi tagasinõudmisel kõigis valdkondades konkurentsiseaduse § 42 sätestatut.

Riigiabi tagasinõude reeglid on lühidalt järgmised:

- kui riigiabi andja on ise tuvastanud, et antud riigiabi on ebaseaduslik või väärkasutatud, on ta kohustatud ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi tagasi nõudma koos intressidega;
- intressi arvutatakse riigiabi väljamaksmisest või muul viisil riigiabi saajale kättesaadavaks tegemisest arvates kuni riigiabi tegeliku tagastamise kuupäevani. Kasutusel on sama intressi arvestamise põhimõte, mida rakendatakse siis, kui abi tagasinõudmise otsuse teeb Euroopa Komisjon või Euroopa Liidu Kohus;
- riigiabi andjal ei ole ebaseadusliku riigiabi tagasi nõudmise kohustust, kui komisjon on tunnistanud oma otsusega riigiabi tagantjärele siseturuga kokkusobivaks, kuid abi andja peab nõudma riigiabi saajalt intressi ebaseaduslikult riigiabilt ajavahemiku eest, mis algab ebaseadusliku riigiabi väljamaksmisest või muul viisil riigiabi saajale kättesaadavaks tegemisest ja lõpeb selle siseturuga kokkusobivaks tunnistamisega;
- riigiabi saaja peab tagasimaks tegema tagasinõude kättesaamisest viivitamata, kuid mitte hiljem kui 4 kuu jooksul;
- tagasinõude aegumistähtaeg on 10 aastat; tähtaeg hakkab kulgema abi andmisest arvates;
- riigiabi tagasinõue on täitedokument.

Lisaks riigiabi tagasinõudmise regulatsiooni kehtestamisele tehti seadusega mõned täpsustava iseloomuga õigusselgust parandavad muudatused. Seaduse § 33 lõikes 4¹ ja § 34² lõikes 2² sätestatakse selgesõnaliselt, et kui (vastavalt) vähese tähtsusega abi või grupierandiga hõlmatud riigiabi antakse abikava raames, peab abikavas olema viidatud vastavale Euroopa Komisjoni määrusele. Samuti peavad olema abikavas sätestatud asjakohased üldpõhimõtted, et tagada abi andmise läbipaistvus ja õigusselgus.

Enne 1.07.2021 antud ebaseadusliku riigiabi tagasinõudmisel kehtivad teistsugused reeglid – vt täpsemalt [Riigiabi materjalid](#) (Korduma kippuvad küsimused, punkt 14).